

Sygnatura akt: V GC 1136/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Kalisz, dnia 07 września 2016 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w V Wydziale Gospodarczym w składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Berczyńska – Bruś

Protokolant: Anna Woźniakowska

po rozpoznaniu w dniu 07 września 2016 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa – Z. D.

przeciwko – J. T. i M. W.

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od Z. D. na rzecz pozwanego J. T. kwotę 2 000,00 złotych (dwa tysiące złotych) tytułem zwrotu kosztów sądowych,
3. zasądza od powoda Z. D. na rzecz pozwanego M. W. kwotę 2 417,00 złotych (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego,
4. nakazuje ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Kaliszu kwotę 78, 05 złotych (siedemdziesiąt osiem złotych pięć groszy) tytułem nie uiszczonych kosztów sądowych.

SSR Magdalena Berczyńska – Bruś

Sygn. akt VGC 1136/15

UZASADNIENIE

Powód Z. D. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) pozwem z dnia 03 kwietnia 2015r. wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, aby pozwani J. T. i M. W. solidarnie zapłacili na rzecz powoda kwotę 31.574,05 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od następujących należności:

- 12.500,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 11.01.2014r. do dnia zapłaty,
- 12.592,23zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 11.02.2014r. do dnia zapłaty
- 5.877,98 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 10.05.2014r. do dnia zapłaty
- 603,84zł wraz z odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że zawarł ze spółką (...) (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. ugodę przed Sądem Rejonowym w Kaliszu V Wydział Gospodarczy w dniu 28 października 2013r. Na podstawie zawartej ugody spółka (...) (...) Sp. z o.o. zobowiązała się uregulować na rzecz powoda kwotę 50.092,23 zł stanowiącą należność główną oraz 1/2 części opłaty sądowej od pozwu w ratach. Z uwagi na fakt, iż spółka (...)A. (...) Sp. z o.o. dokonała częściowej

spląty należności z tytułu zawartej ugody, po czym przestała regulować dalszych należności ratalnych, powód na mocy prawomocnej ugody wszczął egzekucję przed Komornikiem Sądowym działającym przy Sądzie Rejonowym w Kaliszu sygn. akt sprawy: KM 202/14. Wyegzekwowana przez komornika kwota 6.625,79zł została zaliczona na należność główną. Egzekucja przeciwko spółce (...) (...)Sp. z o.o. okazała się bezskuteczna. Powód poniósł koszty bezskutecznej egzekucji w kwocie 177,52zł.

Powód podniósł nadto, że pomimo, iż spółka (...) (...)Sp. z o.o. trwale zaprzestała płacenia długów, to pozwany M. W. - jako prezes zarządu spółki nie zgłosił w przewidzianym przez prawo upadłościowe i naprawcze terminie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. M. W. był od 2012r. do dnia dzisiejszego członkiem zarządu w/w spółki, a pozwany J. T. był wiceprezesem zarządu od 2012r. do 2014r.

Pismem z dnia 17 lutego 2015r. powód wezwał pozwanych do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem. Wobec braku odpowiedzi ze strony pozwanych wystąpił na drogę sądową.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 24 kwietnia 2015r., sygn. akt 1668/15 Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Kaliszu uwzględniła żądanie pozwu w całości.

W ustawowym terminie pozwani J. T. i M. W. wnieśli sprzeciwy od nakazu zapłaty, w których zaskarżyli nakaz w całości i wnieśli o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu sprzeciwu J. T. przyznał, że od dnia powstania spółki (...)A. (...) Sp. z o.o. tj. 31.10.2012r. do dnia 10.02.2014r. sprawował w niej funkcję wiceprezesa zarządu. Pozwany podniósł, iż pełniąc funkcję wiceprezesa zarządu spółki nigdy nie zajmował się finansami spółki ani nie uczestniczył w realizacji polityki dystrybucji środków finansowych. Podkreślił, iż zajmował się działalnością marketingowo-handlową tj. ogólnie rozumianą sferą pozyskiwania nowych kontraktów. Pozwany podniósł nadto, iż w okresie sprawowania funkcji w zarządzie spółki nie miał podstaw do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. Wniósł także o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z dziedziny księgowości i rachunkowości na okoliczność tego, czy w okresie od powstania zobowiązania (...) Sp. z o.o. względem powoda do czasu złożenia rezygnacji przez pozwanego J. T. z funkcji prezesa zarządu oraz odwołania go z tej funkcji uchwałą nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników istniały podstawy do tego, by zarząd spółki powinien był wdrożyć postępowanie upadłościowe. W dalszej części uzasadnienia pozwany wskazał iż pomimo nie zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości powód nie poniósł szkody bowiem nawet gdyby we właściwym czasie zarząd złożył wniosek o ogłoszenie upadłości spółki, to powód nie uzyskałby zaspokojenia, albowiem majątek spółki nie wystarczyłby na spłatę długu.

Pozwany M. W. w treści sprzeciwu wskazał, że w niniejszej sprawie nie ziszcila się przesłanka bezskuteczności egzekucji. Przeciwko pozwanemu egzekucję prowadzi również komornik sądowy J. K. (1) i w tym postępowaniu nie stwierdzono bezskuteczności egzekucji. Pozwany przyznał, iż sprawował w spółce funkcję prezesa zarządu, nadto podniósł, że w okresie sprawowania funkcji w zarządzie spółki nie miał podstaw do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. Pozwany M. W. również złożył wniosek o powołanie biegłego sądowego z dziedziny rachunkowości i księgowości. Pozwany M. W. wskazał z ostrożności, że pomimo nie zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości powód nie poniósł szkody.

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał żądanie pozwu w całości i wniósł o oddalenie sprzeciwu pozwanych. W uzasadnieniu podniósł, że subiektywne przekonanie członka zarządu, że mimo niepłacenia długów spółce uda się poprawić kondycje finansową, nie ma znaczenia dla oceny prawnej przesłanki egzoneracyjnej przewidzianej w art. 299 ksh. Powód wskazał, iż członkom zarządu winna być znana sytuacja finansowa spółki. W odniesieniu do podniesionego w sprzeciwie przez pozwanego M. W. zarzutu braku spełnienia przesłanki bezskuteczności egzekucji, powód wskazał, że egzekucja z rachunków spółki wypadła całkowicie bezskutecznie, nadto przeciwko dłużnej spółce toczy się wiele postępowań egzekucyjnych z całej Polski, w związku z powyższym należy uznać, iż prowadzona egzekucja z majątku spółki nie pozwoli na zaspokojenie wszystkich wierzycieli.

W piśmie procesowym z dnia 22 września 2015r. pozwany J. T. ustosunkował się do pisma powoda z dnia 25 sierpnia 2015r. podnosząc, że w okresie pełnienia funkcji w zarządzie spółki na podstawie przekazanych raportów nie miał on podstaw do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki lub wszczęcia postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód zawarł z (...) Spółką jawna w K. cztery kontrakty, które polegały na wykonywaniu obudowy metalowej w celu umieszczenia na elewacji budynku z materiałów powierzonych przez spółkę. Łączne wynagrodzenie miał otrzymać w kwocie około (...) zł. Otrzymał ponad 90 % wynagrodzenia. Spółka jawna przekształciła się w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. W czasie ugody sądowej zrezygnował z części roszczenia głównego.

Dowód: zeznania powoda (00:08:00 – 00:16:47 minuta rozprawy z dnia 9 grudnia 2015r.)

Powód i (...) (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. w dniu 28 października 2013r. zawarły przed Sądem Rejonowym w Kaliszu V Wydział Gospodarczy ugodę w sprawie V GC 980/12. Na podstawie ugody (...) Spółka z o.o. w K. zobowiązał się uregulować na rzecz powoda kwotę 50.092,23 zł stanowiącą należność główną oraz 1/2 części opłaty sądowej od pozwu w ratach w ten sposób, że:

- I rata w kwocie 12.500,00 zł płatna do dnia 10 listopada 2013r.
- II rata w kwocie 12.500,00 zł płatna do dnia 10 grudnia 2013r.
- III rata w kwocie 12.500,00zł płatna do dnia 10 stycznia 2014r.
- IV rata w kwocie 12.592,23 zł płatna do dnia 10 lutego 2014r.

Postanowieniem z dnia 6 lutego 2014r. Sąd Rejonowy w Kaliszu nadał ugodzie na rzecz wierzyciela klauzulę wykonalności.

Dowód: wyciąg z protokołu rozprawy z dnia 28 października 2013r., sygn.

akt V GC 980/12 (k. 11-13 akt), postanowienie z dnia 6 lutego 2014r.

(k.13 akt)

W sprawozdaniu z dnia 25 czerwca 2013r. z działalności zarządu (...) Spółki z o.o. wskazano, że spółka w 2012r. osiągnęła przychody w kwocie (...), oraz uzyskała wynik finansowy- stratę w wysokości (...)

Dowód: Sprawozdanie z działalności zarządu(...). Sp. z o.o. w K. za

rok 2012 (k. 26 akt)

W dniu 20 lutego 2014r. pełnomocnik powoda złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kaliszu E. M. wniosek egzekucyjny o egzekucję łącznej kwoty 37.600 zł na podstawie tytułu wykonawczego uzyskanego w sprawie V GC 980/12.

Dowód: wniosek egzekucyjny (k. 14 akt).

W dniu 4 kwietnia 2014r. komornik przełał na konto powoda kwotę 4.245,30 zł, w dniu 18 kwietnia 2014r. kwotę 1.544,49 zł, a w dniu 9 maja 2014r. kwotę 836 zł.

Dowód: przelewy bankowe z 4.04.2014r., 18.04.2014r. i z 9.05.2014r. (k. 16 –

18 akt)

W dniu 16 stycznia 2015r. nastąpiło wysłuchanie wierzyciela dłużnika i wierzyciela przed umorzeniem postępowania w trybie art. 827 k.p.c., a postanowieniem z dnia 9 lutego 2015r. Komornik umorzyła postępowanie wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Koszty postępowania egzekucyjnego ustalono na kwotę 1.612,15 zł.

Dowód: wysłuchanie wierzyciela i dłużnika (k. 15 akt), postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego (k. 23 – 24 akt)

Z adnotacji Komornika E. M. z dnia 9 lutego 2015r. sporządzonej na tytule wykonawczym wynika, że tytuł został pokryty do kwoty 6.228,65 zł w sprawie KM 202/14.

Dowód: tytuł wykonawczy (k. 12 akt)

W dniu 11 września 2015r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kaliszu J. K. (2) prowadził przeciwko (...). Sp. z o.o. w K. sześćdziesiąt dwie sprawy egzekucyjne o łącznej sumie zadłużenia 5.657.898,03 zł.

Dowód: pismo Komornika J. K. (2) z 11.09.2015r. (k. 107 – 111 akt)

Pozwany J. T. z zawodu mgr inż. budownictwa początkowo pracował w spółce (...)(...) spółka cywilna, w której współnikami byli M. W. i D. W. na stanowisku konsultanta techniczno-handlowego a następnie dyrektora technicznego. Spółka istniała od 1988r. Po przekształceniu spółki cywilnej w spółkę jawną został dyrektorem naczelnym. Po przekształceniu spółki jawnej w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością został powołany w skład zarządu. Funkcję wiceprezesa zarządu sprawował do 10 lutego 2014r. W spółce jawnej zajmował się pozyskiwaniem kontraktów. Pierwszy kontakt z powodem nawiązał się, gdy powód zlecił w 2011r. (...). Spółce jawnej dostawę elementów elewacyjnych na budynek Zakładu (...) w K.. (...). Spółka jawna była firmą budowlaną specjalizującą się w zakresie elewacji wentylowanej. Produkowano ponadto stolarkę aluminiową. W spółce z ograniczoną odpowiedzialnością J. T. kontynuował dotychczasowe obowiązki, jakie miał w spółce jawnej. Zapewniał głównie spółce kolejne kontrakty. W 2012r. pozyskał kontrakty o wartości 6 mln złotych. Nadzorował działalność marketingową i handlową. Zapoznał się z rachunkiem zysków i strat za rok 2012 – dwa końcowe miesiące i za rok 2013. Spółka regulowała swoje zobowiązania, choć miała problemy z nierzetelnymi kontrahentami. Dwóch kontrahentów ogłosiło upadłość. Zobowiązania wobec ZUS, Urzędu Skarbowego zostały spłacone lub zawarto układy ratalne. Spółka miała kapitał zakładowy w kwocie 1.800.000 zł. Posiadała własne nieruchomości i nowoczesne maszyny o wartości około miliona złotych. Ze względu na zawarte kontrakty przewidywano zyski.

Pozwany J. T. pełnił funkcję członka zarządu od dnia powstania spółki (...)(...) Sp. z o.o. tj. od dnia 31.10.2012r. do dnia 10.02.2014r. tj. do dnia złożenia rezygnacji.

Dowód: zeznania J. T. (00:16:47 – 00:58:01 minuta rozprawy z dnia 9 grudnia 2015r.)

Uchwałą nr (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...). Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 12 lutego 2014r. J. T. został odwołany ze stanowiska wiceprezesa i członka zarządu spółki, na jego wniosek złożony ze względu na zły stan zdrowia i powody rodzinne.

Dowód: Protokół z Nadzwyczajnego Zgromadzenia wspólników (...). Sp. z o.o. z 12.02.2014r. (k. 31 akt), wniosek pozwanego J. T.

(k.32 akt)

W sprawozdaniu z działalności zarządu (...). Sp. z o.o. w K. z dnia 26 czerwca 2014r. wskazano, że Spółka w 2013r. osiągnęła przychody w kwocie (...), oraz uzyskała wynik finansowy- stratę w wysokości (...)

Dowód: Sprawozdanie z działalności zarządu (...). Sp. z o.o. w K. za rok 2013r. (k. 27 akt)

Powód pismami z dnia 17 lutego 2015r. wezwał pozwanych do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem.

Dowód: wezwania do zapłaty z dnia 17 lutego 2015r. z potwierdzeniem odbioru (k. 33-39 akt)

W okresie od dnia powstania zobowiązania (...). Sp. z o.o. względem powoda do czasu złożenia rezygnacji przez J. T. z funkcji wiceprezesa zarządu oraz odwołania go z tej funkcji w lutym 2014 roku nie było podstaw do podjęcia decyzji o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości. Zarząd Spółki powinien wdrożyć postępowanie upadłościowe w ciągu 14 dni od powzięcia wiedzy o zaprzestaniu płacenia zobowiązań lub o ujemnym kapitale własnym. Przesłanki te wystąpiły z całą pewnością z końcem 2014r. (sprawozdanie finansowe za 2014r. winno być sporządzone do dnia 31 marca 2015r.) Nawet jeśli proces upadłości został wdrożony we właściwym czasie, to i tak powód nie zaspokoiłby swojej wierzytelności ponieważ kategoria IV nie podlegałaby zaspokojeniu. Majątek trwały spółki był zabezpieczony rzeczowo i zaspokajałby wierzycieli uprzywilejowanych. Ponadto istniały zobowiązania o znacznej wartości, zaliczane do kategorii wyższych – m.in. wynagrodzenia pracowników, zobowiązania publiczno – prawne i wobec ZUS. Wobec tego powód co do zasady nie poniósł szkody.

Dowód: opinia biegłego (k. 178-204 akt)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie powołanych dokumentów, opinii biegłego oraz zeznań powoda i pozwanego J. T..

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 299 § 1 kodeksu spółek handlowych jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Przesłanką konieczną do powstania odpowiedzialności po stronie członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za zobowiązania tej spółki na podstawie art. 299 kodeksu spółek handlowych jest bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce czyli stan, w którym istnieją niuregulowane zobowiązania spółki wobec wierzycieli, które nie mogą być pokryte z jej majątku. Z treści art. 299 ksh wynika, że bezskuteczność musi być zarazem skutkiem niezgłoszenia przez członka zarządu we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niwszczęcia postępowania układowego, gdy takie postępowanie powinno być wszczęte aby uchronić spółkę przed upadłością. Art. 21 prawa upadłościowego i naprawczego nakłada na dłużnika obowiązek złożenia w sądzie wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie 14 dni od daty powstania niewypłacalności, która zachodzi gdy spółka nie wykonuje swoich już wymagalnych zobowiązań pieniężnych bądź gdy zobowiązania spółki przekroczą wartość jej majątku. Obowiązek, ten spoczywa na każdym, kto ma prawo reprezentować spółkę sam lub łącznie z innymi osobami.

Odrębną przesłanką pozytywną odpowiedzialności członków zarządu jest to, aby wierzyciel podjął w odpowiednim czasie działania windykacyjne w stosunku do spółki. Członek zarządu nie może bowiem ponosić odpowiedzialności za takie zobowiązania spółki, których wierzyciel mógł dochodzić, ale tego nie uczynił. W sytuacji gdy członkowie zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością dopuszczą do takiego obniżenia potencjału majątkowego spółki, że spowoduje to niemożność zaspokojenia jej wierzycieli nawet w toku egzekucji, art. 299 ksh ustanawia ich solidarną odpowiedzialność wobec wierzycieli. Gdyby uznać, że odpowiedzialność zawarta w regulacji art. 299 ksh ma charakter odpowiedzialności odszkodowawczej, należałoby przyjąć, że to na wierzycielu spoczywa ciężar udowodnienia zdarzenia które spowodowało powstanie szkody, istnienie szkody i jej wysokości a także związku przyczynowego

między tymi zdarzeniami oraz, że wierzyciel może dochodzić rzeczywistej straty oraz utraconych korzyści (zasada pełnego odszkodowania) zaś dłużnik nie jest uprawniony do podnoszenia zarzutów, które ewentualnie mogą przysługiwać spółce, lecz z których spółka ta nie skorzystała (między innymi zarzut nieistnienia zobowiązania). Wykazanie szkody i jej wysokości to podstawowa przesłanka, która wymaga udowodnienia przez wierzyciela w toku dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Odszkodowanie nie może przewyższać wysokości wyrządzonej szkody. Przeciwno tezie o odszkodowawczym charakterze odpowiedzialności świadczy fakt, że zgodnie z art. 299 § 1 ksh wierzyciel musi w istocie udowodnić tylko jedną przesłankę – bezskuteczność egzekucji prowadzonej przez niego przeciwko spółce (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2007r., V CSK 55/07, OSNC-ZD 2008, nr 1, poz. 24).

Zgodnie z koncepcją gwarancyjną na wierzycielu spoczywa jedynie ciężar udowodnienia bezskuteczności egzekucji prowadzonej przez niego przeciwko spółce. Według tej koncepcji wierzyciel nie ma obowiązku wykazania istnienia szkody a także jej wysokości. Podsumowując można stwierdzić że odpowiedzialność z art. 299 ksh nie ma charakteru odszkodowawczego ani gwarancyjnego. Jest to odpowiedzialność o charakterze represyjnym za zawinione niezgłoszenie w ustawowo przewidzianym terminie wniosku o ogłoszenie upadłości (bądź o wszczęcie postępowania naprawczego/układowego), które to zaniechanie spowodowało, że egzekucja z majątku spółki stała się bezskuteczna, a wierzyciel poniósł szkodę wynikłą z tego zaniechania, nie z samej bezskuteczności egzekucji. Nie można bowiem rozpatrywać kwestii odpowiedzialności członków zarządu spółki w oderwaniu od zasad prowadzenia działalności przez spółkę oraz obowiązków członków zarządu wynikających z obowiązujących przepisów.

Ciężar dowodu w postępowaniu prowadzonym na podstawie art. 299 ksh spoczywa na pozwanym. W razie braku wykazania zaistnienia przesłanek pozytywnych wskazanych w treści art. 299 ksh należy przyjąć istnienie domniemania winy członków zarządu. Może mieć ono oparcie choćby w fakcie, że powinien być im znany stan finansów spółki. Brak winy może wiązać się z różnymi okolicznościami, istotne jest aby okoliczności te powodowały brak możliwości stwierdzenia przesłanek do ogłoszenia upadłości pomimo zachowania należytej staranności przez członka zarządu. Uchylić się od odpowiedzialności mogą także członkowie zarządu, którzy wykażą, że w czasie gdy sprawowali zarząd nad spółką stan majątku spółki nie uzasadniał złożenia wniosku o ogłoszenie jej upadłości oraz wszczęcia postępowania układowego. Członkowie zarządu spółki mogą ponosić odpowiedzialność na podstawie art. 299 ksh od chwili ich powołania do zarządu. Nie podlegają odpowiedzialności członkowie zarządu, którzy niezwłocznie po objęciu funkcji i sprawdzeniu stanu majątkowego spółki uczynili zadość wymaganiom zawartym w art. 299 KSH.

Roszczenie wierzyciela z art. 299 ksh przeciwko członkom zarządu za zobowiązania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ulega przedawnieniu w terminie 3 lat od chwili gdy wierzyciel dowiedział się o bezskuteczności egzekucji wierzytelności wobec spółki. Zakończenie odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością zgodnie z treścią wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2010r. III CZP 84/10, Biul. SN 2010, nr 11, s. 11, następuje z upływem 10 lat od dnia, w którym przestał on pełnić tę funkcję (art. 442 § 1 KC).

Zgodnie z art. 299 § 1 ksh, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Okoliczności egzoneracyjne wskazane zostały w § 2 tego artykułu w następujący sposób: "członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody". Przewidziana w art. 299 § 1 k.s.h. przesłanka odpowiedzialności członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za zobowiązania spółki w postaci bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce oznacza bezskuteczność egzekucji z całego majątku spółki.

Bezskuteczność egzekucji, czyli to co w języku potocznym określane jest niemożliwością ściągnięcia długu, stanowiąca przesłankę odpowiedzialności członków zarządu (oraz likwidatorów spółki – zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2010 r.; III CZP 91/09) odnosi się do wszelkich form egzekucji, prowadzonych bądź to na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego, bądź na podstawie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym

w administracji. Powyższe wskazuje na fakt, iż bezskuteczność egzekucji będzie z reguły łączona z podjęciem przez uprawniony do tego podmiot, przewidzianego prawem formalnego działania (postępowania) przymuszającego, którego cel w postaci zaspokojenia wierzyciela nie nastąpił (Kidyba A., Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Tom I, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2010.). Podsumowując wypada stwierdzić, że bezskuteczność egzekucji w rozumieniu art. 299 k.s.h., to taki stan, w którym dane zobowiązanie nie będzie mogło zostać zaspokojone poprzez wyegzekwowanie jego przedmiotu z majątku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Powód słusznie podniósł co do zasady, iż członkowie zarządu winni znać sytuację finansową spółki. Twierdzenie to znajduje oparcie w zasadach logiki i doświadczeniu życiowym. Winni oni monitorować sytuację finansową spółki. Jednak członek zarządu może uwolnić się od odpowiedzialności o której mowa w art. 299 ksh, jeśli wykaże, że m.in. niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nie nastąpiło z jego winy albo pomimo niezgłoszenia wniosku wierzyciel nie poniósł szkody. W ocenie Sądu z taką sytuacją mamy właśnie do czynienia w realiach niniejszej sprawy.

Pozwani M. W. i J. T. zasadnie podnieśli w treści sprzeciwu, że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości powód nie poniósł szkody. Zgodnie z treścią opinii biegłego z dziedziny rachunkowości, nawet jeśli proces upadłości został wdrożony we właściwym czasie, to i tak powód nie zaspokoiłby swojej wierzytelności, ponieważ kategoria IV nie podlegałaby zaspokojeniu. Majątek trwały spółki był zabezpieczony rzeczowo i zaspokajałby wierzycieli uprzywilejowanych, ponadto istniały o znacznej wartości zobowiązania zaliczane do kategorii wyższych m.in. wynagrodzenia pracowników, zobowiązania publiczno-prawne i względem ZUS, wobec powyższego powód co do zasady nie poniósł szkody. Przesłanka egzoneracyjna przewidziana w art. 299 § 2 in fine KSH, iż pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody, uwalnia pozwanego od odpowiedzialności w razie przeprowadzenia dowodu że wierzyciel nie uzyskałby zaspokojenia swej wierzytelności z powodu braku wystarczającego majątku, nawet gdyby wszczęto postępowanie upadłościowe lub układowe na skutek wniosku w tym przedmiocie, złożonego w czasie właściwym V CSK 575/11 wyrok SN z dnia 29.11.2012r.

Postępowanie dowodowe wykazało, że w okresie kiedy pozwany J. T. pełnił funkcje w zarządzie spółki nie zachodziły przesłanki do ogłoszenia upadłości spółki. Zgodnie z treścią opinii biegłego, która została sporządzona przez osobę dysponującą fachową wiedzą z zakresu rachunkowości, której treść w ocenie Sądu nie budzi żadnych wątpliwości i w pełni zasługuje na obdarzenie jej walorem wiarygodności, postępowanie upadłościowe winno być wdrożone w 2014r. (...) w zakresie kondycji finansowej spółki zarząd spółki z pewnością nie miał w miesiącu lutym 2014r. albowiem wówczas nie było jeszcze sporządzone sprawozdanie finansowe za rok 2013 rok.

W zakresie odpowiedzialności pozwanego M. W. zastosowanie znajduje art. 299 par. 2 ksh na który zasadnie powołuje się pozwany.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania wynikało jednoznacznie, iż wartość majątku spółki wykazana w bilansie nie wystarczałaby na pokrycie wszystkich zobowiązań.

W ocenie Sądu pozwani sprostali ciężarowi dowodowemu, albowiem zgłosili wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny rachunkowości, co w rezultacie pozwoliło na ustalenie faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

Powództwo podlegało więc oddaleniu.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o art. 98 kpc określający zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu. Na koszty procesu pozwanego J. T. złożyły się: 2000zł tytułem zaliczki na wynagrodzenie biegłego, zaś na koszty procesu M. W. kwota 2.417 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego. Z uwagi, iż zaliczka uiszczona przez pozwanego na poczet wynagrodzenia biegłego okazała się niewystarczająca, sąd stosownie do art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zasądził od powoda na rachunek Skarbu Państwa kwotę 78,80 tytułem brakujących kosztów sądowych.

/-/ SSR Magdalena Berczyńska-Bruś